

عنوان مقاله:

جایگاه تاریخی رساله تقدیرالمقاییس در بحث اصلاح مقیاس‌ها در دوره قاجاریه

محل انتشار:

تاریخ نامه ایران بعد از اسلام، دوره 13، شماره 32 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

غلامعلی پاشازاده - دانشیار دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

رساله تقدیرالمقاییس نوشته محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه و اثری در مورد اصلاح مقیاس‌ها در ایران عصر ناصری است که در آن اعتمادالسلطنه به شکل‌گیری مقیاس‌های مختلف اندازه‌گیری در میان جوامع مختلف، وجود مقیاس‌های گوناگون در ایران و ضرورت سامان دهی آن، توصیف نظام متریک فرانسه و ارائه طرحی برای یکسان‌سازی مقیاس‌ها در ایران با الگوبرداری از نظام متریک فرانسه پرداخته است. رساله، علی‌رغم بازخوانی و چاپ در نشریه پیام بهارستان، مورد توجه محققان قرار نگرفته و زمان تالیف و ارزش تاریخی آن مغفول مانده است. بنابراین، مقاله حاضر قصد دارد زمان تالیف و ارزش تاریخی رساله را به عنوان یک مسئله مورد بررسی قرار دهد و به این پرسش پاسخ دهد که رساله در بحث اصلاح مقیاس‌ها چه جایگاهی دارد؟ نتیجه تحقیق حکایت از آن دارد که رساله در سه سال آخر دوره ناصری و با الهام از بحث‌های منورالفکران ایرانی معتقد به اصلاح مقیاس‌ها و مقادیر و در پاسخ به نیازهای اقتصادی آن زمان نوشته شده است و می‌توان آن را اولین طرح جامع برای تاسیس یک نظام واحد در مقیاس‌ها و مقادیر کشور دانست.

کلمات کلیدی:

ایران عصر ناصری، تقدیرالمقاییس، اعتمادالسلطنه، اصلاح مقیاس‌ها، نظام متریک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1572997>

